

APELDOORN.
Kinderziekenhuis „Mary” (Voorzijde).

Druk van P. Nieuwstad
Apeldoorn - 't Loo.

Huize Mary

een familiedrama van formaat

Huize Mary: het klinkt lieflijk, de naam van dit pand aan de Koning Lodewijklaan 6. Als kinderziekenhuis was het zeker een goedgehartige plek. In 1887 werd het geopend, om zieke en gebrekkige kinderen te verplegen. Bijzonder voor die tijd was, dat hierbij niet werd gelet op stand of godsdienst. Toch schuilt er ook veel menselijk drama achter deze naam. Wat is de geschiedenis achter deze fraaie villa en de twee jaartallen '1855' en '1882' op de sierlijke gevelstenen?

Hoofdrolspelers: Marie...

Marie Bekking (1832-1920) was de dochter van een rijke vader. Halverwege de 19e eeuw trouwde zij op jonge leeftijd met de 26 jaar oudere Robert Ward Bulkley. Marie en Robert waren welgesteld, woonden in Den Haag en kregen drie kinderen. In 1872 overleed Marie's echtgenoot na een langdurige ziekte, met liefde verpleegd door Marie. Vier jaar

later volgde een nieuwe tegenslag, het overlijden van haar 24-jarige zoon.

...en haar dochter Mary

Vanaf dat moment richtte Marie haar liefde en zorg op haar twee dochters. Elisabeth Henrietta en Mary. De laatste gaf in 1876 haar jawoord aan Isaak Hoek. Tussen deze Isaak en zijn schoonmoeder boterde het niet zo, ondanks het feit, dat Marie het echtpaar de villa Eikenhof in Scheveningen schonk. Uit dit huwelijk werden twee zonen geboren. Maar de onderlinge verhouding tussen Isaak en Mary werd steeds beroerder. Hun eerste zoon noemden ze naar de overleden broer van Mary. Na de geboorte vroeg Mary haar moeder om bij leven en sterven deze zoon als haar eigen zoon te beschouwen en als zodanig altijd voor hem te zorgen. Wellicht bemoeide grootmoeder Marie zich daarna te veel met het gezin - wie zal het zeggen...?

Het noodlot slaat toe

Mary werd in 1882 ziek en erg somber. In december van dat jaar overleed zij, volgens geruchten 'onder verdachte omstandigheden'. Moeder Marie beloofde haar stervende dochter dat zij voor altijd goed voor de kinderen zou zorgen. Na haar begrafenis bood grootmoeder dus aan voorlopig voor het gezin te zorgen. Maar schoonzoon Isaak liet weten dat hij zijn oog had laten vallen op een huishoudster, mogelijk zijn minnares. Hierop sprak zijn vader de profetische woorden: "Wij zijn nog maar aan het begin der ellende".

Verdachte schoonzoon

De vertroebelde verhouding tussen schoonmoeder en schoonzoon sloeg om in haat. Maar ook de vader van Isaak werd de toegang tot de villa Eikenhof in Scheveningen ontzegd en zijn kleinkinderen mocht hij eveneens niet zien.

Toch werd het Isaak te heet onder de voeten, doordat zijn schoonmoeder van alles probeerde om haar kleinkinderen te 'redden'. In haar ogen dan. Hij verhuisde met zijn kinderen naar Montreux. Schoonmoeder Marie kocht de villa Eikenhof terug, ging er zelf wonen en maakte er een gedenkteken voor haar dochter Mary. Drie gevelstenen werden aangebracht op de villa. Een steen met de naam Mary en op de twee andere kwamen data te staan: 28 juli 1878 en 5 december 1882. Begin- en eindpunt van de periode waarin dochter Mary in het Scheveningse huis had gewoond.

Naar Apeldoorn

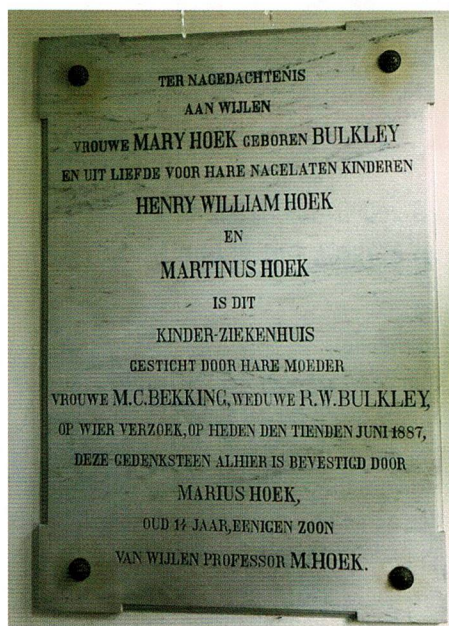
Isaac Hoek was niet lang in het buitenland – ook daar was hij niet veilig voor de nieuwsgierigheid van zijn schoonmoeder. Marie ging zelfs over tot spionage van haar verdachte ex-schoonzoon. Hij vestigde zich in Apeldoorn aan de Loolaan 83, ter hoogte van de Naald. Voor de zekerheid kocht hij ook het pand ernaast, zodat zijn schoonmoeder er niet naast zou kunnen gaan wonen. Maar Marie bleef niet in Scheveningen. Al snel boekte ze een kamer in de Nieuwe Kroon, nu Hotel Apeldoorn bij Paleis Het Loo, tegenover Loolaan 83.

Marie geeft niet op

Van de erfenis van haar vader kocht Marie twee aan elkaar grenzende stukken grond langs de Koning Lodewijklaan. Deze lagen precies achter de villa van haar schoonzoon. Er stonden al twee woningen op en Marie liet er nog een stal bouwen, plus een speeltuin met een overdekte speelplaats erbij. Vanuit hier kon zij schoonzoon en kleinkinderen bespioneren en werd alles in het werk gesteld om haar doel te bereiken. In de loop de jaren volgde een serie dramatische gebeurtenissen, die kort omschreven neerkomen op: ontvoering, diverse rechtszaken, gebiedsontzeggingen, korte gevangenisstraf en zelfs nog gratie.

Oprichting van het kinderziekenhuis

Grootmoeder Marie mocht, gezien gerechtelijke uitspraken, zich niet meer in Apeldoorn laten zien. Toen besloot zij het Kinderziekenhuis Mary te bouwen. In de oprichtingsakte van de "Stichting Kinderziekenhuis Mary" werd opgenomen: "...dat zij heeft doen bouwen een kinderziekenhuis..., en speelplaats;.. dat de Vrouwe lastgeefster ter eere en nagedachtenis van hare overleden dochter Mary .., geboren den tiende juni 1855 en overleden den vijftien december 1882 en de beide nagelaten kinderen".

Fusie met het 'Juliana'

Het complex, een gemeentelijk monument, bestaat uit het hoofdgebouw Huize Mary, bouwjaar 1887, dat in 1911 werd uitgebreid met een aanbouw aan de zuidkant. De eerste 30 jaar vervulde het kinderziekenhuis een belangrijke functie in de ziekenverzorging van Apeldoorn. Gezien de eisen van die tijd en afname van het aantal patiënten kwam er na veel discussie een fusie in 1921 met het Julianaziekenhuis. Het kinderziekenhuis bleef bestaan voor verpleging van

chronisch zieke kinderen, terwijl acuut zieke kinderen werden opgenomen op de nieuwe kinderafdeling van het Julianaziekenhuis. Jaren later werd het een soort rustoord voor hartpatiënten. In 1966 werd het ziekenhuis opgeheven.

Van kantoor naar woningen

Vanaf 1967 nam de Veluwse School voor Verpleegkundigen het gebouw in gebruik. Na hun vertrek werden de centrale diensten van het ROC Aventus, in afwachting van de nieuwbouw bij het station, er ondergebracht. Begin jaren negentig werd het pand aan de achterzijde uitgebreid met nieuwbouw.

Vanaf 2011 is het complex ingericht met 19 comfortabele 1/2 persoons-appartementen van 46 tot 67 m², nog een luxe appartement van 120 m² en de unieke monumentale villa van ca. 440 m². Daar leven de verhalen voort, terwijl de stenen zwijgen. De sierlijke gevelstenen verwijzen naar het geboortjaar en het sterfjaar van Mary, terwijl in de hal van het gebouw een herdenkingssteen werd onthuld ter nagedachtenis aan Mary en haar twee nagelaten kinderen.

André Staal

Beyke Goris

Details zijn na te lezen in de boeken 'Apeldoorn Voorbij...' en de 'Geschiedenis van de Apeldoornse ziekenhuizen'.

Bronnen:
'Eene grootmoeder' van J.A. Bientjes
Geschiedenis Apeldoornse ziekenhuizen
Kenniscentrum CODA
Fotoarchief VOA

<https://bulkleyblog.blogspot.com/2010/12/vrij.html>